Moravskou cestou

Moravská cesta

2026

Bílá Lhota • Bouzov • Červenka • Dubčany • Haňovice • Horka nad Moravou • Cholina • Křelov-Břuchotín • Liboš • Litovel • Luká • Měrotín • Mladeč • Náklo • Pňovice • Příkazy • Skrbeň • Slavětín • Strukov • Střeň • Štěpánov • Vilémov

Oslavy za námi. Co si z nich odnášíme?

Vloni jsem na tomto místě psala, že MAS Moravská cesta čekají dvacáté narozeniny. A jak už to bývá, najednou jsou za námi. Sešli jsme se v litovelském kempu, zavzpomínali, zasmáli se a také počítali. Zjistili jsme například, že za dvacet let prošlo prostřednictvím MAS do našeho území téměř 148 milionů korun. To už je číslo, u kterého stojí za to se zastavit.

Jenže právě při narozeninovém setkání se znovu ukázalo, že peníze jsou jen jedním způsobem, jak těch dvacet let počítat. Mnohem zajímavější bylo poslouchat příběhy lidí, kteří byli u začátků Moravské cesty, a uvědomit si, kolik nápadů, o kterých se kdysi jen mluvilo u jednoho stolu, dnes skutečně stojí, funguje a slouží lidem. A kolik spoluprací začalo docela obyčejně – jedním telefonátem, radou nebo větou: *Zkusíme vymyslet, jak by to šlo*.

Na oslavě jsem poděkovala našim děvčatům z kanceláře a ráda to zopakuji i tady. Vážím si jejich nasazení, samostatnosti a schopnosti poradit si i ve chvíli, kdy se zdá, že řešení není. Umějí zabrat, hledat nové cesty a uhlídat tisíc věcí najednou. Ještě víc si ale cením toho, že ani pod nánosem tabulek, termínů, formulářů a pravidel neztratily srdečnost, ochotu a lidský přístup. Že lidé vědí, že se na ně mohou obrátit a že se jim budou opravdu snažit pomoci. Takový tým není samozřejmost a já jsem za něj vděčná.

Možná právě to je po dvaceti letech nejdůležitější bilance MAS Moravské cesty. Nejen kolik projektů jsme podpořili, ale kolik lidí jsme díky nim propojili. Nejen kolik peněz jsme přivedli do regionu, ale co po nich zůstalo. A nejen co se podařilo, ale také co jsme se cestou naučili.

Dvacáté narozeniny jsme oslavili a vrátili se ke každodenní práci. A to je vlastně dobře. MAS Moravská cesta totiž nikdy nebyla jen o výročích a velkých číslech. Je hlavně o tom, co se v našem regionu děje mezi nimi.

Děkuji našemu týmu, členům, partnerům a vám všem, kteří jste u toho s námi. A přeji nám, abychom měli i za další roky dost důvodů ohlédnout se a říct si: mělo to smysl.

Miroslava Vaňková
předsedkyně
MAS Moravská cesta
a starostka obce
Měrotín

Od červeného zpravodaje k atraktivní dvacítce

Reportáž z oslav 20 let MAS Moravské cesty

Dvacet let se dá vyjádřit letopočty. Dá se také sečíst v korunách. Při oslavě dvacátých narozenin MAS Moravská cesta, která se konala v pondělí 8. června v litovelském kempu IN-LIFE, však bylo stále zřetelnější, že nejpřesnější jednotkou, v níž lze dvě desetiletí existence místní akční skupiny měřit, jsou lidé.

Když se po dvaceti letech sejdou na jednom místě ti, kteří spolu kus života pracovali, není to obyčejná narozeninová oslava. Potkávají se současní členové MAS se zakladateli, někdejší starostové s těmi současnými, lidé ze spolků, podnikatelé, partneři i přátelé. A s každým dalším rozhovorem se vynoří projekt, příhoda nebo jméno, které už možná trochu zapadlo.

„Naše činnost je a vždycky byla právě o lidech – o jejich spolupráci, ochotě naslouchat a chuti měnit věci k lepšímu.“

Miroslava Vaňková, předsedkyně MAS Moravská cesta

Spolufinancováno Evropskou unií

Ministerstvo pro místní rozvoj

Moravská cesta

Současná předsedkyně MAS a starostka Měrotína Miroslava Vaňková to ve svém poděkování shrnula jednoduše: dvacet let místní akční skupiny představuje obrovské množství lidské energie vložené do společného cíle.

Když byl zpravodaj celý červený

Jestli někdo mohl dvacetiletou cestu vyprávět opravdu od začátku, byl to Tomáš Spurný. Dlouholetý starosta Skrbeně stál u zrodu Moravské cesty a byl i jejím předsedou.

„Často jsem říkal, že se mi zase o něco zvětšil svět. Bylo to dvacet let života, který stálo za to prožít."

Tomáš Spurný, zakladatel a někdejší předseda MAS

Jeho vzpomínání ale nezačalo dotacemi. Začalo tím, co mu MAS dala osobně.

„Často jsem říkal, že se mi zase o něco zvětšil svět, podobně jako když jsem se předtím stal starostou," vzpomínal. Díky Moravské cestě poznával lidi, se kterými by se jinak možná nikdy nesetkal, nahlédl do profesí, o nichž měl do té doby jen mlhavou představu, a dostal se k příležitostem, které by jinak nepřišly. Proto už dříve při ohlížení za historií MAS použil větu, která jako by vystihovala i narozeninový den: *„Bylo to dvacet let života, který stálo za to prožít."*

Dnes jsou pojmy jako místní akční skupina, strategie nebo LEADER pro lidi pohybující se kolem obcí a regionálního rozvoje běžné. V roce 2006 ale bylo všechno nové. Zakladatelé se museli prokousávat zkratkami, pravidly, dokumenty, strategickými plány a fichemi. Pomáhali jim lidé, kteří už se v novém světě dokázali orientovat – Tomáš Šulák, Julie Zendulková, která se pak stala nejdéle sloužící předsedkyní MAS, Míla Hrušková a další.

A právě z těch časů si Tomáš Spurný uchoval historku, která po těch letech dobře ukazuje, jak dlouhou cestu MAS urazila.

Když vyšel jeden z prvních zpravodajů a dostal se mezi občany, přišel za starostou Skrbeně jeden z místních. Jestli prý chtějí přispívat k rozvoji venkova, měli by se podívat, jak o něm píšou. Vzal si totiž červenou tužku a v textu označil všechna slova, kterým nerozuměl – fiche, MAS, LEADER, strategie a další tehdy cizokrajné výrazy.

„A opravdu to byly noviny velmi červené," smál se Spurný.

Za nesrozumitelnými slovy se však brzy začala ukazovat velmi praktická myšlenka. O rozvoji území nemá rozhodovat jen někdo daleko od něj. Obyvatelé regionu mají sami říkat, co jejich obce potřebují, a společně hledat cestu, jak dobré nápady uskutečnit.

Od chodníků až po živnostníky

Pak začaly přibývat výsledky, které už nepotřebovaly žádný slovník zkratek. Nové chodníky a komunikace. Cyklostezky, parkoviště, upravené návsi a sportoviště. Opravené hasičské zbrojnice, školy, obecní, spolkové i církevní objekty. Nové vybavení provozoven, stroje, zařízení a užitková vozidla pro místní podnikatele a živnostníky.

Stopy těchto projektů dnes najdeme prakticky ve všech 22 obcích, kde MAS Moravská cesta působí.

Jenže vzpomínání Tomáše Spurného nebylo lakováním historie narůžovo. Připomněl také, že spolupráce neznamená automatickou shodu. Když bylo peněz méně než dobrých nápadů, přicházely dlouhé debaty. Je lepší podpořit několik velkých a nákladných projektů, nebo rozdělit prostředky mezi více menších žadatelů? Jak nastavit hodnoticí kritéria spravedlivě? Co má dostat přednost?

„Optimální nastavení hodnoticích kritérií bylo někdy tvrdým oříškem," připustil.

A objevovaly se i názory, které svou dobu předbíhaly. Spurný zavzpomínal na Maxe Jensena z pozemkového spolku Permalot, který MAS hlasitě vytýkal, že její projekty jsou *„samá cihla, beton a asfalt"*, zatímco málo myslí na energetickou soběstačnost, udržitelnost a soulad s přírodou. Sám tyto principy uváděl do praxe a nedaleko Bouzova si postavil dům ze slámy a hlíny.

Tehdy na podobné uvažování podle Spurného ještě nebyla připravena ani společnost, ani dotační programy. S odstupem dvaceti let ale tato vzpomínka působí skoro prorocky. Témata, která byla tehdy na okraji, jsou dnes běžnou součástí debat o rozvoji venkova.

Nejen rozdělovat peníze

Historie Moravské cesty navíc nikdy nebyla jen historií rozdělených dotací. Sama MAS vytvářela projekty, které spojovaly obce, spolky i sousední regiony.

Už v prvních letech spolupracovala s MAS Poodří a MAS Moravský kras. Vzniklo mobilní zázemí pro spolky, vesnická muzea a expozice, mapovaly se technické památky a rodily se publikace připomínající mnohdy nenápadné stopy historie venkova.

Spurný připomněl zejména publikaci, na níž spolupracoval historik Ján Kadlec. Prošel jednotlivé obce a hledal objekty, kolem kterých lidé často chodí bez povšimnutí, přestože kdysi hrály důležitou roli v životě a rozvoji zdejšího kraje.

Přišly *Živé akce na Moravské cestě,* které pomohly uskutečnit dvacet kulturních, sportovních, společenských a volnočasových akcí. Pu-

Spolufinancováno Evropskou unií

Ministerstvo pro místní rozvoj

Moravská cesta

blikace *Příběhy našich kronik* či *Pohádky od nás*. A také značka Haná regionální produkt, kterou Moravská cesta převzala v době, kdy se jí ještě nedařilo pevně postavit na nohy.

Velkou energii do ní tehdy vložila Julie Zendulková. Dnes se značka objevuje na jarmarcích, výrobcích i v kamenných obchodech a stala se přirozenou součástí prezentace toho, co na Hané vzniká.

K mladším aktivitám patří projekt *Od vidlí po vidličku*, s jehož myšlenkou přišel do MAS Marek Ošťádal. Propojuje místní producenty, gastronomii, školy a veřejnost a ukazuje, že regionální rozvoj nemusí znamenat jen stavby a infrastrukturu. Může znamenat také vztah k místním potravinám, krajině a lidem, kteří v ní hospodaří.

Spurný nezapomněl ani na ty, jejichž práce není na první pohled tolik vidět.

„Za většinou projektů, které přesahují hranice jednotlivých obcí i samotné MAS, jsou především děvčata z kanceláře,“ zdůraznil a navázal tak na poděkování Miroslavy Vaňkové.

Co je vlastně bohatství?

Senátor a bývalý starosta Nákla Marek Ošťádal pojal narozeninové zastavení jinak. Místo projektů a dotačních částek mluvil o hodnotách.

MAS je podle něj výjimečná tím, že dokáže u jednoho stolu spojit samosprávy, příspěvkové organizace, podnikatele, řemeslníky, spolky i neziskové organizace. Tedy světy, které se sice potkávají v jednom regionu, ale ne vždy spolu přirozeně komunikují.

Sám do Moravské cesty přišel jako starosta Nákla a přiznal, že stejně jako řada jeho předchůdců zpočátku také netušil, *„co je co“*. A právě z prvních starostenských let vytáhl vzpomínku, která pobavila celé publikum.

„Když nastane problém, nemusíme se ho snažit vybojovat sami. Ptejme se, kdo nám může pomoct – a kdo další se může přidat.“

Marek Ošťádal, senátor a bývalý starosta Nákla

V Nákle tehdy řešili projekt parku u mateřské školy, který zdědil po svém předchůdci. Spolupráce s projektovou manažerkou se dostala do slepé uličky a bylo potřeba rychle najít někoho, kdo pomůže. Ošťádal proto zavolal Julii Zendulkové.

Ta mu oznámila, že zhruba za hodinu rodí – ale jakmile porodí, bude se projektu věnovat.

„Ještě jednou se omlouvám,“ obrátil se po letech s úsměvem k ní i k publiku.

147 651 000 korun. A mnohem víc

Na narozeninách se také počítalo. Hosté během dne tipovali, kolik peněz se prostřednictvím MAS za dvě desetiletí podařilo rozdělit do území.

Výsledek? 147 651 000 korun.

Nejblíže se dostal Petr Chroust z MAS Opavsko se svým tipem 138 milionů a odnesl si poukaz na vodácké dobrodružství věnovaný kempem IN-LIFE.

Za bezmála 148 miliony jsou stovky konkrétních záměrů. Část z nich je vidět na první pohled, část méně. A některé výsledky se do finančních tabulek nevejdou vůbec – nové kontakty, zkušenosti, spolupráce mezi obcemi, přátelství nebo vědomí, že když přijde problém, je komu zavolat.

Ostatně narozeniny nezůstaly jen u ohlížení za tím, co region sám získal. Hosté během sbírky věnovali okolo 30 tisíc korun mobilnímu hospici Nejste sami, který pomáhá nevyléčitelně nemocným a jejich rodinám.

I tento okamžik jako by připomněl hlavní motiv celého dne. Moravská cesta vznikla kvůli rozvoji regionu. Po dvaceti letech je ale zřejmé, že region ani zdaleka netvoří jen opravené budovy, nové chodníky, vybavené provozovny nebo čísla v dotačních tabulkách. Tvoří ho především lidé a jejich ochota něco společně udělat.

Připravila Marie Machačová

Rok 2026 přinesl další podporu podnikatelům, obcím i komunitním službám

Dvacet podpořených záměrů ve 4. výzvě Společné zemědělské politiky, deset úspěšných záměrů na modernizaci podnikání a pokračování komunitních služeb až do roku 2028. Také v roce 2026 pokračovala MAS Moravská cesta v naplňování strategie „Necóflê smê, poďmê eště dál…“. Vedle konkrétní pomoci podnikatelům, obcím a obyvatelům regionu připravovala nové výzvy pro vzdělávání a kulturu a zároveň prošla průběžným hodnocením dosavadní realizace strategie.

Komunitní služby pokračují až do roku 2028

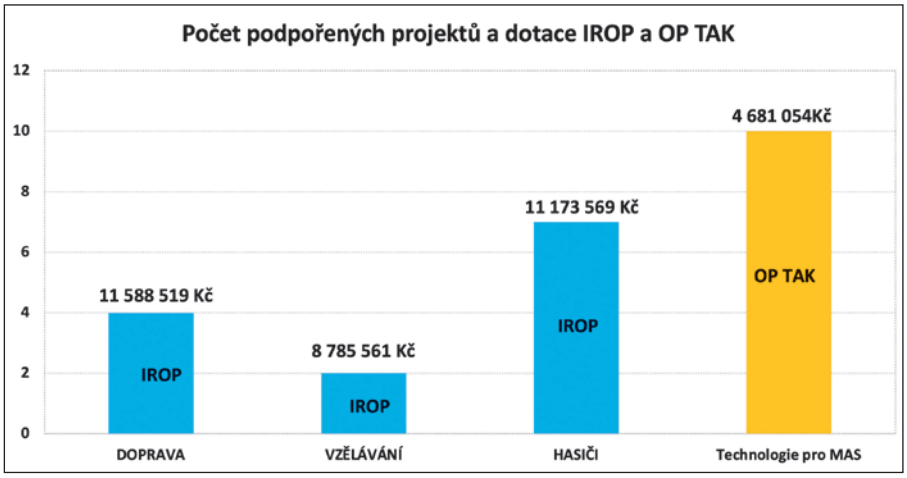
Od ledna 2026 pokračuje podpora komunitního života a služeb na území MAS díky navazujícímu projektu OP Zaměstnanost+. Předchozí projekt Podpora komunitního života a služeb na území MAS Moravská cesta probíhal v letech 2023–2025 a zahrnoval čtyři hlavní aktivity.

MAS zajišťovala komunitní venkovské tábory. Partner Nejste sami – mobilní hospic pomáhal neformálním pečujícím získat potřebné informace a dovednosti pro domácí péči o nevyléčitelně či smrtelně nemocného blízkého. Charita Šternberk poskytovala materiální a hygienickou pomoc včetně možnosti využít hygienu v sanitárním kontejneru a zajišťovala také dluhové poradenství.

Navazující projekt připravila MAS během roku 2025, k jeho schválení došlo 21. srpna. Aktivity tak mohly od 1. ledna 2026 plynule pokračovat a zajištěny jsou až do konce roku 2028. Změna nastala pouze u dluhového poradenství, které se Charita Šternberk rozhodla dále poskytovat jako sociální službu bez podpory MAS. Materiální a hygienická pomoc zůstává součástí projektu.

Deset záměrů pomáhá modernizovat podnikání

Podnikatelé využívají také OP Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost. Jeho programový rámec byl schválen 30. června 2023 a MAS Moravská cesta od té doby vyhlásila sedm výzev, v nichž uspělo celkem deset projektových záměrů.

Investice míří například do digitalizace služeb. Společnost Inlife Morava, s. r. o., pořizuje výpočetní techniku a software pro vytvoření internetového obchodu včetně komplexní skladové evidence a distribuce. Další úspěšný záměr se týká samoobslužného systému rezervací a check-inu v Kempu Litovel.

Modernizací procházejí také zubní ordinace, které pořizují například intraorální 3D skenery, dentální mikroskopy s příslušenstvím nebo technologie pro digitalizaci diagnostiky a správu zdravotnické dokumentace. Na začátku roku 2027 se očekává další výzva na zbývající alokaci tohoto opatření.

Zbývající peníze z IROP míří do vzdělávání a kultury

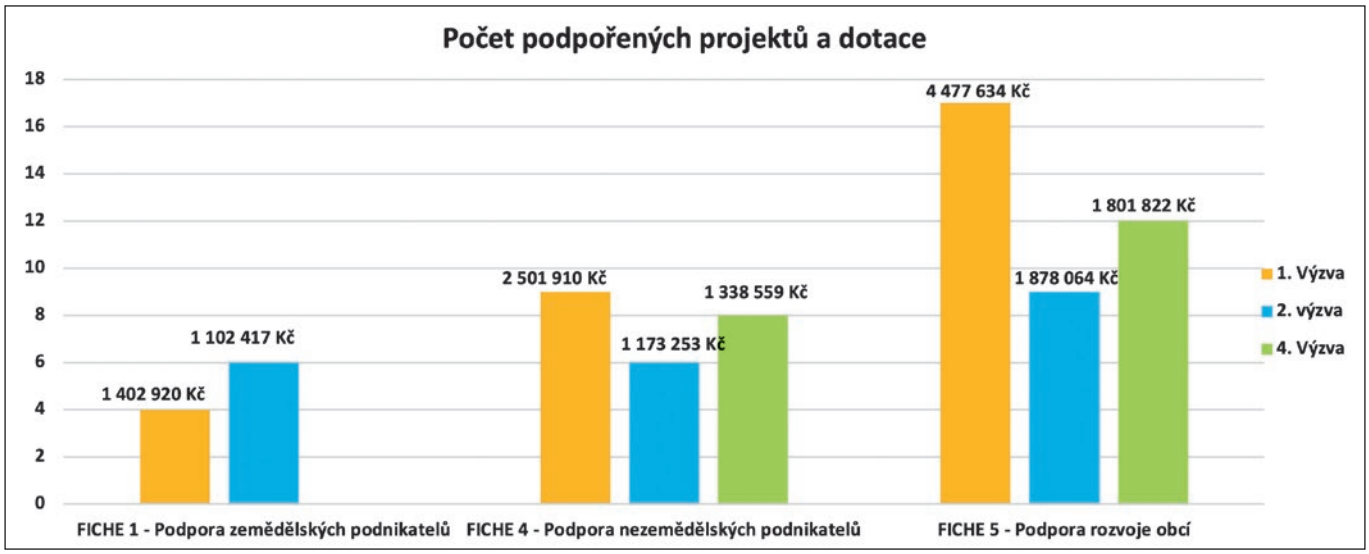
První výzvy Integrovaného regionálního operačního programu se zaměřily na dopravu, vzdělávání a hasiče. Podpořeno bylo celkem 13 projektů, z toho dva ve vzdělávání, čtyři v dopravě a sedm u hasičů.

V roce 2026 se pozornost přesunula k dosud nevyčerpaným finančním prostředkům.

Valná hromada MAS rozhodla o jejich využití ve vzdělávání a kultuře. Vycházela přitom také ze sběru projektových záměrů, který se na území MAS uskutečnil začátkem roku 2025.

V první polovině roku 2026 proto probíhala příprava nových výzev a hodnoticích kritérií. Výběr projektových záměrů pak pokračuje až do konce roku 2026.

Rok 2026 v číslech: 20 podpořených žádostí ve 4. výzvě SZP, 10 úspěšných projektových záměrů v OP TAK a pokračování komunitních aktivit z OPZ+ až do konce roku 2028.

Spolufinancováno Evropskou unií
Ministerstvo pro místní rozvoj
Moravská cesta

Ve 4. výzvě SZP uspělo 20 žádostí

Další prostředky směřovaly ze Společné zemědělské politiky. V první výzvě, kterou MAS vyhlásila v dubnu 2024, uspělo 30 projektů: čtyři ve Fichi 1 – Podpora zemědělských podnikatelů, devět ve Fichi 4 – Podpora nezemědělských podnikatelů a sedmnáct ve Fichi 5 – Podpora rozvoje obcí.

Druhá výzva následovala na začátku roku 2025 a přinesla podporu dalším 21 projektům ve Fichích 1, 4 a 5. Na začátku roku 2026 pak MAS vyhlásila 4. výzvu SZP, do níž přišlo 36 žádostí o dotaci. Po hodnocení a výběru jich uspělo 20 – osm ve Fichi 4 a dvanáct ve Fichi 5.

Aktuální informace naleznete na webových stránkách MAS:

Evaluace potvrdila, že MAS strategii úspěšně naplňuje

Dosavadní práce MAS Moravská cesta prošla v roce 2026 důkladným průběžným hodnocením s pozitivním výsledkem. Evaluace potvrdila, že MAS splnila všechny stanovené finanční milníky, daří se jí využívat přidělené prostředky a podpořené projekty mají prokazatelný pozitivní dopad na život obyvatel území. Pozitivně bylo hodnoceno také nastavení a řízení celé strategie.

Co ukázala evaluace?
Splněné finanční milníky, vysoké využití přidělených prostředků a pozitivní dopad projektů na život v regionu.

Hodnocení se vztahovalo k dosavadnímu naplňování strategie do 31. prosince 2025. Nešlo přitom jen o kontrolu čerpání peněz. Evaluace se zabývala také tím, jak fungují vnitřní procesy MAS, zda jsou finanční prostředky využívány účelně a co podpořené projekty skutečně přinášejí místnímu rozvoji. Do hodnocení se zapojili pracovníci MAS, členové výboru, externí hodnotitel a prostřednictvím individuálních rozhovorů také vybraní příjemci dotací.

Evaluace probíhala od letošního 2. února ve spolupráci s Katedrou politologie a evropských studií Univerzity Palackého v Olomouci. Ministerstvo pro místní rozvoj ji schválilo v srpnu, nyní je zpráva na webu MAS Moravská cesta:

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) MAS Moravská cesta s názvem „Necóflê smê, poďmê ještě dál…“ pro období 2021–2027 byla schválena 19. července 2021. Na ni navázaly programové rámce Integrovaného regionálního operačního programu (IROP), OP Zaměstnanost+ (OPZ+), OP Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (OP TAK) a Společné zemědělské politiky (SZP).

Aneta Trávníčková
koordinátorka projektu OPZ+
Tel: +420 608 082 619

Komunitní energetika už funguje v praxi. ENERKOM nasdílel bezmála 46 MWh

Bezmála 46 MWh nasdílené elektřiny, energetické poradenství pro veřejnost i výměna zkušeností s dalšími energetickými komunitami. Takový byl rok 2026 pro ENERKOM Moravská cesta, jehož vznik pomáhala nastartovat MAS Moravská cesta. Sdílení elektřiny se rozběhlo letos v březnu, na jaře zástupci ENERKOMU a obcí vyrazili pro zkušenosti na Krnovsko a Opavsko a v září už sami hostili kolegy z dalších energetických komunit na Moravské cestě.

Energie vyrobená i využitá v regionu

Od března do 9. listopadu 2026 se prostřednictvím ENERKOM Moravská cesta podařilo nasdílet 45 658 kWh elektřiny. Za tímto číslem je jednoduchý princip: elektřinu vyrobenou například ve fotovoltaické elektrárně nebo bioplynové stanici může využít jiný člen energetického společenství.

ENERKOM tak propojuje místní výrobce a odběratele. U jeho vzniku stály například obce Střeň, Náklo, Příkazy a Skrbeň nebo Zemědělské družstvo Unčovice. Pokud některý ze zapojených výrobců vyrobí více elektřiny, než sám spotřebuje, může být přebytek sdílen s dalšími členy. Místně vyrobená energie tak nachází využití přímo v regionu.

Pro členy společenství to znamená efektivnější využití obnovitelných zdrojů a možnost snížit náklady na elektřinu. Celkové množství nasdílené energie zároveň ukazuje, že komunitní energetika na Moravské cestě nezůstala jen u plánů.

45 658 kWh za osm měsíců. Tolik elektřiny si členové ENERKOMU nasdíleli od března do 9. listopadu 2026.

ENERKOM Moravská cesta

Energetika srozumitelně a prakticky

ENERKOM se nevěnuje jen sdílení elektřiny. V roce 2026 pokračovaly také semináře a energetické konzultace pro veřejnost. Lidé se na nich mohli dozvědět například, kde hledat úspory, jak se lépe orientovat ve vyúčtování energií, jaké jsou možnosti dotační podpory nebo jak funguje komunitní sdílení.

Právě princip sdílení elektřiny přibližují také krátká animační videa. Jednoduše ukazují, jak systém funguje pro výrobce i odběratele.

Jak funguje sdílení elektřiny? Podívejte se na animační videa ENERKOM Moravská cesta.

Na jaře pro zkušenosti, na podzim už přijeli ostatní k nám

Na jaře vyrazili zástupci ENERKOMU a obcí na Krnovsko a Opavsko, kde se seznamovali s konkrétními příklady komunitní energetiky. V září se role obrátily: zástupci dalších energetických komunit přijeli za zkušenostmi na území MAS Moravská cesta.

Během dvoudenního programu v regionu navštívili například bioplynovou stanici Zemědělského družstva Unčovice, prohlédli si fotovoltaické instalace na obecních budovách ve Střeni nebo solární sušárnu kalů v Litovli. Další zastávky vedly do Příkaz, Bouzova, Měrotína a na Sluňákov.

Zářijová návštěva ukázala, že ENERKOM už nejenže čerpá zkušenosti z jiných regionů, ale může také představit vlastní příklady komunitní energetiky a energeticky úsporných řešení.

Sdílení se bude dál rozšiřovat

ENERKOM chce dál zapojovat nové členy na straně výroby i spotřeby a pokračovat v energetickém poradenství a osvětě. První nasdílená elektřina je konkrétním výsledkem, na kterém lze stavět další rozvoj komunitní energetiky v regionu.

Jana Bálková
energetická koordinátorka
ENERKOM Moravská cesta
tel.: +420 732 517 819

MAP V propojuje školy a pomáhá dětem na cestě do první třídy

Třicet mateřských a základních škol, zhruba 3 800 dětí a území 22 obcí. Právě na ně míří podpora vzdělávání, kterou MAS Moravská cesta rozvíjí prostřednictvím místních akčních plánů už od roku 2018. Letos na předchozí projekty navazuje MAP V. Vedle osvědčených zážitkových programů a sdílení zkušeností mezi školami se výrazně zaměřuje na období, které může být pro děti i rodiče náročné – přechod z mateřské školy do první třídy.

Zážitkové programy pro děti

Projekt Místní akční plán na území MAS Moravská cesta V se realizuje od 1. dubna roku 2026 a navazuje na MAP IV, který skončil v roce 2025. Pokračuje v aktivitách, o něž mají školy zájem, a přidává ty, které mají usnadnit dětem přechod z mateřské do základní školy.

Zážitkové programy přímo ve školách i v Olomouci

Mezi aktivity, o které mají školy dlouhodobě zájem, patří zážitkové programy pro děti a žáky. Některé probíhají přímo ve třídách, za jinými děti vyjíždějí do olomouckého centra Sdružení D.

Za dobu realizace MAP V je naplánováno celkem 42 zážitkových programů. Z jejich nabídky si školy vybírají podle svých aktuálních potřeb.

MAP V v číslech:
42 zážitkových programů pro děti a žáky, 10 výukových bloků pro pracovníky škol a školek a 8 inspirativních výjezdů pro ředitele a vedení škol.

Za inspirací přímo do škol

Vzájemné sdílení zkušeností pokračuje také mezi řediteli a vedením škol. V rámci MAP V je pro ně připraveno osm inspirativních výjezdů do škol na území MAS i mimo něj.

Na jaře letošního roku účastníci navštívili ZŠ a MŠ Náklo, ZŠ a MŠ Příkazy a ZŠ a MŠ Křelov. Na podzim zavítali do Litovle, kde si mohli vyzkoušet smyslohraní a seznámit se s neformálními aktivitami pro děti a žáky nejen z Litovle.

Pro zástupce škol a jejich zřizovatele jsou naplánována také dvě společná setkání, na nichž získají informace o novinkách ve školství i od pracovníků Středního článku podpory.

Co očekává školka a co první třída

Jak dětem usnadnit přechod z mateřské do základní školy? MAP V na toto téma propojuje pedagogy obou stupňů. Pro pracovníky škol a školek je připraveno deset výukových bloků, při nichž mají možnost lépe poznat práci svých kolegů, sdílet své představy o připravenosti dětí a vzájemně si vyjasnit očekávání spojená s nástupem do první třídy.

Cílem je, aby pedagogové základních škol měli dostatek informací o tom, jak se děti v mateřských školách na první třídu připravují, a učitelé mateřských škol zase věděli, co od budoucích prvňáků očekávají jejich kolegové na základních školách. Právě vzájemná komunikace může přispět k tomu, aby děti změnu prostředí zvládaly s menším stresem.

První setkání proběhlo v ZŠ a MŠ Horka nad Moravou, následovala návštěva přípravné třídy v ZŠ Vítězná a na podzim setkání v ZŠ a MŠ Střeň. Účastníci měli příležitost vzájemně se poznat, sdílet své zkušenosti, představy a požadavky a nahlédnout také do práce svých kolegů. Součástí byla setkání se školními psychology i ukázky přímo ve třídách.

Do podpory plynulejšího přechodu mezi mateřskou a základní školou se zapojují i rodiče. Součástí této aktivity jsou proto besedy s rodiči, které se věnují právě období před nástupem dítěte do základní školy.

Šablony II: některé projekty poběží až do roku 2027

Vedle aktivit MAP V pokračují na školách v regionu také projekty Šablony II OP JAK. Oproti předchozí výzvě nabízejí užší rozsah aktivit. Mateřské školy mohly žádat o podporu školních asistentů, speciálních pedagogů a dvojjazyčných asistentů, nově také sociálních pedagogů.

Školy na území MAS využily rovněž podporu vzdělávání pracovníků a oblíbeného inovativního vzdělávání. Žádat mohly také o podporu přípravy dětí ohrožených školním neúspěchem. Obdobné možnosti měly základní školy, které mohly využít také podporu kariérových poradců.

O šablonové projekty mohly žádat rovněž školní družiny a kluby, střediska volného času a základní umělecké školy. Projekty jsou nyní v různých fázích realizace. Některé školy už své projekty Šablon II úspěšně ukončily, jiné v nich budou pokračovat až do konce roku 2027.

Veronika Ondřejová
projektová manažerka
Tel: +420 776 134 607

Spolufinancováno Evropskou unií
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Moravská cesta

Tábory pokračují. Přes 300 dětí prožilo léto s místními spolky

Dvacet táborových turnusů, více než 300 dětí a zapojení místních spolků napříč územím. Komunitní venkovské tábory podpořené MAS Moravská cesta pokračovaly také letos v létě. Dětem nabídly pestrý prázdninový program, rodičům pomohly zajistit péči o jejich ratolesti během prázdnin.

Od konce června do konce srpna se do pořádání táborů zapojily například TJ Sokol ve Vilémově, Křelově, Příkazích a Měrotíně, SDH Ješov nebo Český rybářský svaz v Litovli. Právě místní spolky a organizace připravily pro děti program na různých místech regionu.

Právě propojení místních organizací, obcí a rodin je jedním z hlavních přínosů komunitních táborů. Z prázdninového programu tak vzniká něco víc než jen hlídání dětí – příležitost potkat se, zapojit se a poznat lidi i místa, která máme za rohem.

Pořádání komunitních venkovských táborů je součástí projektu „Podpora komunitního života a služeb na území MAS Moravská cesta II", financovaného z Operačního programu Zaměstnanost plus (OPZ+).

Libuše Literová, koordinátorka venkovských táborů, tel.: +420 608 915 969

Z exkurze vznikla spolupráce. Haňovická rajčata už mají na jídelníčku ve školách

Vedoucí školních jídelen, kuchařky a kuchaři se na konci dubna vydali do Zemědělského družstva Haňovice, kde si prohlédli moderní hydroponické skleníky a seznámili se s pěstováním vyhlášených rajčat.

Účastníci při návštěvě diskutovali o možnostech většího využití lokálních surovin ve školním stravování. Vedle samotného pěstování rajčat nahlédli také do procesů, díky nimž se čerstvá zelenina dostává od pěstitele až ke strávníkům.

Exkurze, kterou uspořádala MAS Moravská cesta, byla úspěšná – haňovická rajčata dnes odebírá několik školních jídelen. Podle vedoucí skleníků Veroniky Sedlářové se spolupráci podařilo nastartovat bez větších komplikací. Stačilo vyřešit registraci, smlouvu a pravidelné zásobování. I to je letošním výstupem projektu Od vidlí po vidličku.

Regionální výrobci se představili na dožínkách v Náměšti

Dožínky Olomouckého kraje v Náměšti na Hané nabídly 12. září také jarmark regionálních výrobců. MAS Moravská cesta zde zároveň představila návštěvníkům projekt Od vidlí po vidličku, který podporuje využívání lokálních potravin a jejich cestu mimo jiné do školních jídelen.

Dožínky byly rovněž příležitostí k setkání představitelů místních akčních skupin Olomouckého kraje, prezentaci jejich práce a sdílení zkušeností.

Čerstvé mléko z Doubravského dvora už míří do deseti školních jídelen

MAS Moravská cesta pozvala 10. března do Doubravského dvora vedoucí školních jídelen, kuchařky a kuchaře, aby je propojila s místními producenty. Setkání projektu Od vidlí po vidličku přineslo i konkrétní výsledky – farma manželů Šárky a Václava Osičkových dodává své mléčné produkty již do deseti školních jídelen.

Setkání se zaměřilo na možnosti většího využití místních potravin ve školním stravování a na to, co producenti a jídelny pro fungující spolupráci potřebují. Podle Osičkových je zásadní především ochota na obou stranách naslouchat si a hledat řešení. Právě takové propojení místních producentů se školními jídelnami je cílem projektu Od vidlí po vidličku.

Tvarůžkový festival dal prostor 40 stánkům regionálních výrobců

Čtyřicet stánků regionálních výrobců zaplnilo jarmark, který na olomouckém Tvarůžkovém festivalu zajišťovala MAS Moravská cesta coby koordinátor značky HANÁ regionální produkt®. Výrobci se představili před rekordním počtem návštěvníků – během víkendu 18. a 19. dubna dorazilo do centra Olomouce 28 tisíc lidí.

Festival letos lámal rekordy také v množství prodaných tvarůžků – za dva dny jich návštěvníci zkonzumovali bezmála osm tun, tedy o tunu a kousek více než vloni. Devátý ročník zároveň připomněl 150 let výroby Olomouckých tvarůžků v Lošticích.

Rekordních 223 dětí vařilo z lokálních surovin. Soutěž Od vidlí po vidličku vyhrál tým ze Skrbeně

Rekordních 223 dětí v 31 týmech se letos zúčastnilo kuchařské soutěže Od vidlí po vidličku. Její výsledky vyhlásila MAS Moravská cesta 25. dubna na Vidle vidlička festu na Sluňákově, který propojil dětské vaření, regionální producenty i zážitkovou gastronomii.

Zájem o soutěž oproti předchozímu ročníku výrazně vzrostl – zatímco loni soutěžilo 15 týmů, letos jich bylo více než dvojnásobek. Nejlépe si vedli mladí kuchaři ze Skrbeně, kteří zvítězili s vlastním sýrem z čerstvého mléka.

Živo bylo po celý den i na samotném festivalu. Jarmark zaplnilo 30 stánků regionálních prodejců, Aneta Moravcová představila živé limonády z divokých květů a Roman Prokeš se Studiem bez kliky bavil návštěvníky loutkovým divadlem i ukázkou pražení kávy. Zástupci Doubravského dvora zase přiblížili cestu čerstvého mléka z farmy do školních jídelen. Vrcholem festivalu byla kuchařská show šéfkuchaře Petra Heneše, který před publikem vařil na otevřeném ohni a ukázal, jak lze místní suroviny proměnit v atraktivní gastronomii.

Zapište si do diářů

Už nyní známe termín příštího ročníku: Vidle vidlička fest se na Sluňákově uskuteční v sobotu 24. dubna 2027.

Moravská cesta · HANÁ regionální produkt · Ministerstvo zemědělství · Od vidlí po vidličku - Více lokálních potravin do škol -

Projekt je financován s podporou Ministerstva zemědělství

HANÁ regionální produkt®: Od brambůrků po dřevěné šperky. Značka má nové poklady!

Křupavé brambůrky, dřevěné šperky, květinové dekorace, čokoláda i dvě místa, kde si lze užít Hanou naplno. Tak pestrá je letošní úroda značky HANÁ regionální produkt®. Dvě certifikace v roce 2026 přinesly osm nových certifikátů – šest pro výrobky či skupiny výrobků a dva pro služby. Jarní komise zasedala 13. dubna v Kempu IN LIFE Litovel, podzimní 9. listopadu v olomoucké kavárně DZ Coffee.

Kemp IN LIFE – za zážitky do Litovelského Pomoraví

Jarní certifikaci hostil Kemp IN LIFE Litovel, který zároveň uspěl v kategorii služeb. V srdci Litovelského Pomoraví nabízí ubytování, občerstvení a zázemí pro vodáky, turisty i rodiny s dětmi. Komisi zaujal především podporou regionálních producentů a využíváním jejich výrobků v kuchyni. Návštěvníkům tak přibližuje Hanou nejen prostřednictvím přírody a zážitků, ale také místních chutí.

Brambůrky od farmáře – když brambora křupe

Jan Novotný z Chvalnova ví, jak proměnit obyčejnou bramboru v neobyčejnou pochoutku. Jeho smažené brambůrky vznikají z vlastní úrody podle rodinné receptury. Farmář tak propojuje pěstování surovin s jejich následným zpracováním. Výsledkem je oblíbená slaná dobrota, za kterou stojí konkrétní pěstitel a jeho hospodářství.

Kytky & spol. – Haná rozkvétá

Alena Krejčí z Myslechovic přináší do značky barvy a vůně. Věnuje se pěstování květin a vytváření vazeb z čerstvých i sušených rostlin. Její nabídka zahrnuje také cibule a hlízy. Základem je vlastní produkce a osobní přístup ke každé kytici. Květiny z hanáckých polí tak nacházejí cestu do domácností i na nejrůznější slavnostní příležitosti.

ŠUFAN – sladké potěšení hned dvakrát

Olomoucký ŠUFAN není mezi držiteli značky žádným nováčkem. Letos však uspěl hned se dvěma dalšími skupinami výrobků. První je odvařené ovoce – tradiční povidla ze švestek, hrušek a jablek bez přidaného cukru. Druhou tvoří čokolády, od vysokoprocentních tmavých až po jemné bílé s ovocem. V nabídce nechybějí ani speciální edice pro různé příležitosti. Obě oceněné skupiny spojuje pečlivý výběr surovin a originální receptury.

PechArt – kousek přírody ve šperku

V rodinné dílně PechArt v Ivanovicích na Hané vznikají originální šperky a doplňky z masivního bukového dřeva. Certifikát získaly ručně malované náušnice, brože, náhrdelníky i magnetky. Zdobí je více než 300 autorských motivů inspirovaných přírodou, zvířaty, cestováním nebo každodenním životem. Moderní laserové technologie se tu propojují s precizní malbou. Některé výrobky hýří barvami, jiné nechávají vyniknout přirozenou kresbu dřeva.

Kytka odjinud – malý svět pod sklem

Anna Beranová dokazuje, že květiny nemusí zdobit jen vázu. Pod značkou Kytka odjinud vytváří z produktů z Bouzova vlhkomilná i suchomilná terária – malé rostlinné světy, které

vnášejí kousek přírody do interiéru. Certifikovaná skupina zahrnuje také řezané květiny z vlastní produkce, vázané kytice, dekorativní věnce pro různá roční období a sušinové obrazy. Její tvorba spojuje pěstitelské zkušenosti s citem pro barvy, tvary a neobvyklé květinové kompozice.

DZ Coffee – kavárna s chutí Hané

Podzimní certifikace se konala v DZ Coffee v historickém centru Olomouce. Kavárna Ivety Zelenkové sídlí v budově obchodního domu Koruna v Zámečnické ulici a sama uspěla v kategorii služeb. Hostům nabízí kávu, vlastní dorty, zákusky i domácí občerstvení. Významné místo zde mají produkty místních výrobců, které kavárna využívá při přípravě pokrmů a představuje návštěvníkům. Nechybějí ani tematické balíčky a vitrína s regionálními specialitami.

Značka má na seznamu 102 výrobků a pět služeb

HANÁ regionální produkt® už 17 let pomáhá zviditelňovat výrobce, řemeslníky, farmáře i poskytovatele služeb. Letošní 33. a 34. certifikace přinesly další zajímavé výrobky a služby, zatímco dosavadní držitelé měli možnost platnost svých certifikátů prodloužit. Její území zahrnuje 333 obcí, na seznamu má celkem 102 výrobků a pět služeb. Certifikaci koordinuje MAS Moravská cesta, na kterou se mohou obracet také další zájemci o získání značky.

Julie Zendulková
koordinátorka Haná regionální produkt®
Tel: +420 724 111 510

Moravskou cestou. Vydává MAS Moravská cesta, z. s., Náklo 12, 783 32, IČO: 27037932. Registrační číslo MK ČR: E 18481. Své příspěvky ke zveřejnění můžete posílat na e-mail: julie.zendulkova@moravska-cesta.cz. Náklad 2500 kusů. Texty připravila Marie Machačová. Autor fotografií: archiv MAS MC. Zlom a tisk: StudioMatrix, tel.: 774 724 774.

Spolufinancováno Evropskou unií

MInIsterstvo pro místní rozvoj